

**Mäntsälän kansalaisopiston
taiteen perusopetuksen yleisen
oppimäärän opetussuunnitelma
kuvataiteessa,
käsityössä ja tanssissa**

Nimi	Mäntsälän kansalaisopiston taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma kuvataiteessa, käsityössä ja tanssissa
Kunta	Mäntsälä
Koulu	Mäntsälän kansalaisopisto
Hyväksymispäivämäärä	24.4.2018

SISÄLTÖ

1. Oppilaitoksen toiminta-ajatus.	1
2. Oppilaitoksen arvot.	2
3. Oppimiskäsitys.	3
4. Oppimisympäristöt ja työtavat.	4
5. Oppilaitoksen toimintakulttuuri.	5
6. Opintojen laajuus ja rakenne.	6
7. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet.	7
8. Oppimäärän yksilöllistäminen.	8
9. Oppimisen arviointi.	9
10. Kuvataide.	11
10.1. Varhaisiän kuvataidekasvatus.	12
10.2. Kuvataiteen yhteiset opinnot.	12
10.2.1. Kuvataiteen perusteet: Minun ympäristöni.	14
10.2.2. Kuvataiteen perusteet: Minä ja ilmaisu.	14
10.2.3. Kuvataiteen perusteet: Totta vai tarua.	14
10.2.4. Kuvataiteen jatko: Minä ja kaverit.	15
10.2.5. Kuvataiteen jatko: Minun kädenjälkeni.	15
10.2.6. Kuvataiteen jatko: Minä maailmassa.	15
10.3. Kuvataiteen teemaopinnot.	15
10.3.1. Minä ja maailma.	17
10.3.2. Minun taiteeni.	17
10.3.3. Minun taide nykymaailmassa.	17
10.3.4. Yhteisöllisyys taiteessani.	18
10.3.5. Taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset.	18
10.3.6. Vapaavalintaiset kurssit.	18
10.4. Työtavat kuvataiteen opetuksessa.	19
10.5. Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa.	19
11. Käsityö.	20
11.1. Käsityön yhteiset opinnot.	21
11.1.1. Käsityön alkeet.	22
11.1.2. Käsityön jatko.	23
11.2. Käsityön teemaopinnot.	24
11.2.1. Käsityö taiteena.	25
11.2.2. Vaatetus.	25

11.2.3. Muotoilu.	26
11.2.4. Yhteisöllinen käsityö.	27
11.2.5. Taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset.	27
11.2.6. Vapaavalintaiset kurssit.	28
11.3. Työtavat käsityön opetuksessa.	28
11.4. Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa.	28
12. Tanssi.	30
12.1. Varhaisiän tanssikasvatus.	31
12.2. Tanssin yhteiset opinnot.	31
12.2.1. Baletin alkeet.	32
12.2.2. Baletin perusteet.	32
12.2.3. Baletin jatko.	33
12.3. Tanssin teemaopinnot.	33
12.3.1. Baletin teemakurssit.	34
12.3.2. Taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset.	34
12.3.3. Vapaavalintaiset kurssit.	35
12.4. Työtavat tanssin opetuksessa.	35
12.5. Oppimisen arviointi tanssin opetuksessa.	35

1. Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Taiteen perusopetus perustuu lakiin, jonka mukaan ”taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen” (633/1998, 1§).

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa. Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §). Mäntsälän kansalaisopiston taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma on laadittu näiden opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmien perusteissa määritellään [taiteen perusopetuksen tehtävät](#).

Mäntsälän kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on vastata ympäristöstä nouseviin sivistyksellisiin haasteisiin ja tarjota mahdollisuus elinikäiseen harrastamiseen sekä aktiiviseen ja tavoitteelliseen opiskeluun eri elämänvaiheissa kaiken ikäisille opiskelijoille.

Taiteen perusopetuksen tarkoitus on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle. Opintojen aikana syntyvä kokemuksellinen suhde taiteeseen luo pohjan taiteiden elinikäiselle harrastamiselle sekä luo edellytyksiä hakeutua oman taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Opetus kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukee oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Mäntsälän kansalaisopistossa kannustetaan oppilaita käymään erilaisissa taiteen näyttelyissä ja esityksissä sekä vierailemaan paikallisilla työpajoilla. Yhteistyötä tehdään paikallisesti muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa.

Mäntsälän kansalaisopistossa annetaan yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille kuvataiteessa, käsityössä ja tanssissa. Taiteen perusopetusta järjestetään Mäntsälässä, Pornaisissa ja Pukkilassa.

Mäntsälän kansalaisopistolla on voimassa oleva yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma.

2. Oppilaitoksen arvot

Mäntsälän kansalaisopiston toimintaa ohjaavat arvot ovat sivistyksellinen tasa-arvo, elinikäinen oppiminen, luotettavuus, asiakaslähtöisyys, yhteistoiminnallisuus ja tuloksellisuus. Opiston erityisarvona on sosiaaliseen pääomaan kasvaminen ja vahvistaminen.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle.

Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa arvostetaan oppilaiden uteliaisuuden säilymistä, herkkyyttä ympäristölle, kriittisyyttä, kauneuden tajun kehittymistä, eettisyyttä ja toisten huomioimista. Opetuksen tavoitteita ovat myös erilaisuuden hyväksyminen ja tasa-arvo. Ryhmän jäseniä kannustetaan tukemaan toinen toisiaan ja luottamuksen syntymiseen ryhmän jäsenten välille. Ryhmässä toimiminen antaa valmiuksia toimia myös muussa yhteiskunnassa. Opetus ohjaa pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin. Taiteen perusopetus tuottaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväää tulevaisuutta.

Opetus luo pohjaa elinikäisen taidesuhteen luomiselle ja kulttuurisen osallisuuden edistämiseksi. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen.

3. Oppimiskäsitys

Oppilaitoksen oppimiskäsitykseen mukaan oppilas on ainutkertainen, aktiivinen toimija ja hänellä on mahdollisuus vaikuttaa omaan elämäänsä. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Oppilas oppii perustaitoja, joita hän oppii myös soveltamaan uuden oppimisessa.

Taitojen kehittyminen vaatii harjoittelua ja oppilaita ohjataan oppimaan harjoittelemisen merkitys. Nykyinen aivotutkimuskin korostaa oppimisen, harjoittelun, innostumisen ja tarkkaavaisuuden suuntaamisen merkitystä taitojen kehittämisessä. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä tulee kannustaa työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Opetuksessa arvostetaan oppilaan mielipiteitä ja näkemyksiä ja ohjataan vuorovaikutuksellisuuteen, mikä koetaan oppimisessa tärkeäksi.

Opettajalla on keskeinen merkitys oppilaan opiskelutaitojen kehittämisessä. Opettaja on oppimisen mahdollistaja, joka motivoi kokeilemaan ja sallii tehdä myös virheitä. Hän virittää oppilaissa uteliaisuutta tehtävää kohtaan. Hän antaa oppilaille tunnustusta sekä kannustavaa että rakentavaa palautetta. Oppimistehtävät antavat oppilaalle onnistumisen mahdollisuuden ja mahdollistavat etsivän ja luovan oppimisen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset.

[Oppimiskäsitys perusteissa.](#)

4. Oppimisympäristöt ja työtavat

Taiteen perusopetuksessa luodaan kannustava, virikkeellinen ja innostava oppimisympäristö. Oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa onnistumisen kokemuksia. Se on ilmapiiriltään avoin, myönteinen, iloinen ja oppilasta rohkaiseva. Pyritään poistamaan oppimisen esteitä. Oppilaalla on mahdollista tehtävissä ylittää rajoja ja edetä luovasti ja yksilöllisesti.

Pyritään, että tilat, työvälineet ja materiaalit ovat asianmukaisia, mikä mahdollistaa erilaisten asioiden oppimisen ja tavoitteiden saavuttamisen. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään tarkoituksenmukaisesti opetuksessa.

Oppimisympäristön tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Lähellä oleva luonto on tärkeä oppimisympäristö. Oppimisympäristössä on otettava huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjännitteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen ja halutaan tukea paikallisen kulttuurin kehittämistä ja säilyttämistä. Mahdollistetaan yhteistyöhankkeet eri toimijoiden ja organisaatioiden välillä. Tärkeitä oppimisympäristöjä ovat myös käynnit erilaisissa taiteen näyttelyissä ja esityksissä sekä vierailut paikallisilla työpajoilla.

[Oppimisympäristöt perusteissa](#)

5. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Oppimistehtävät ovat haastavia, mutta tehtävissä olevia tehtäviä ja ne antavat oppilaalle onnistumisen mahdollisuuden ja mahdollistavat etsivän ja luovan oppimisen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen kehittymisensä.

Mäntsälän kansalaisopistossa kiinnitetään huomiota turvalliseen opiskeluun. Pidetään huoli sekä oppimisympäristön että ilmapiirin turvallisuudesta jokaiselle oppilaalle. Kestävä kehitys ja hyvinvointi otetaan huomioon niin oppilaiden työskentelyssä kuin materiaalien valinnassa. Opetuksessa arvostetaan oppilaan mielipiteitä ja näkemyksiä ja ohjataan vuorovaikutuksellisuuteen. Työt pyritään loppuunsaattamaan eli lukuvuoden prosessi päättyy esim. tanssiesitykseen tai kevätnäyttelyyn.

Oppilaitoksessa arvostetaan taiteiden välistä yhteistyötä. Tanssin balettinäytökseen valmistetaan yhteisen suunnitelman mukaan lavasteita ja rekvisiittaa, tehdään yhteisiä taideretkiä ja taiteen perusopettajat kokoontuvat yhteisiin opettajakokouksiin vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Mahdollisuuksien mukaan otetaan muut taiteen parissa toimivat oppilaitokset ja eri toimijat huomioon opetuksessa.

Järjestetään kerran lukuvuodessa vanhempainilta (syksyisin). Vanhempainillassa selvitetään huoltajille, miten oppilaat saadaan oppimisen polulle, miten motivoidaan ja tuetaan oppilaita. Avataan taiteen perusopetuksen tehtävää ja korostetaan pitkäjänteisen opiskelun tärkeyttä. Kerrotaan kyseisen vuoden tavoitteet ja huoltajat pääsevät tutustumaan paremmin opettajaan. Järjestetään myös avoimien ovien viikkoa, jolloin vahemmat voivat käydä tutustumassa opetukseen.

Oppilailta on mahdollista korvata useamman kerran poissaoloja valinnaisilla kotona tehtävillä korvaavilla tehtävillä tai seuraamalla muuta ainealan opetusta.

Tavoitteena on, että opettajat ovat alansa asiantuntijoita ja päteviä myös pedagogisesti asetuksen (986/1998, 20§) mukaan. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä.

[Toimintakulttuuri perusteissa](#)

6. Opintojen laajuus ja rakenne

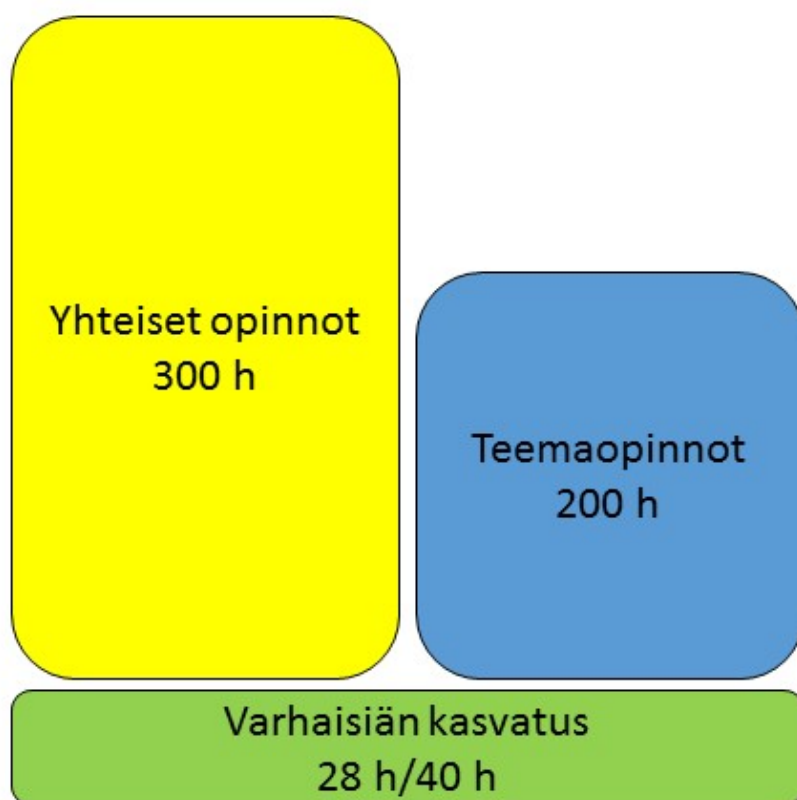
Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Yhteisiä opintoja edeltävän varhaisiän tanssikasvatuksen laajuus on 28 tuntia ja varhaisiän kuvataidekasvatuksen laajuus on 40 tuntia.

Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä varhaisiän kasvatuksesta.

[Opetushallituksen perusteissa rakenteesta](#)

7. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

8. Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilailla on mahdollista korvata useamman kerran poissaoloja valinnaisilla kotona tehtävillä korvaavilla tehtävillä tai seuraamalla muuta oman ainealan opetusta. Oppilaan opettajan harkinnassa on, milloin oppilaalle annetaan korvaavia kotitehtäviä. Korvaavilla kotitehtävillä pyritään siihen, että oppilaalla on mahdollista poissaoloista huolimatta päästä lukuvuoden oppimistavoitteisiin.

Tarvittaessa voidaan yksilöllistää oppimäärää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja opettajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

Päätöksen oppilaan oppimäärän yksilöllistämisen prosessin käynnistämisestä tekee rehtori.

9. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Opettaja antaa oppilaille tunnustusta sekä kannustavaa että rakentavaa palautetta. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon opetussuunnitelmassa kuvatut taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin, periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista.

Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä

- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

10. Kuvataide

Kuvataiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle.

Opetus rakentaa yhteyksiä oppilaiden omien kuvallisten kulttuurien sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välille. Opintoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Oppilaiden kokemusmaailmaan kiinnittyvällä lähestymistavalla luodaan perustaa oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Opintojen edetessä oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria eri näkökulmista. Opetuksessa innostetaan pohtimaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilaita kannustetaan käyttämään taiteen toimintatapoja yhteistyön, vuorovaikutuksen, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opinnot luovat perustaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen kehittymiselle ja kuvataiteen elinikäiselle harrastamiselle.

Kuvataiteen perustaitoja Mäntsälän kansalaisopiston taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmassa ovat:

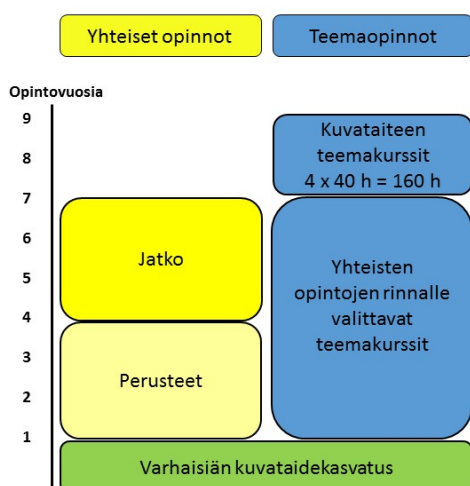
- piirtäminen; mallista, havainnointi ja oman mielikuvan mukaan
- Maalaaminen; eri välineiden käyttö (öljy-, akvarelli-, akryylivärit), eri tekniikoiden hyödyntäminen ilmaisun tukena
- Kolmiulotteisuus, avaruudellinen ajattelu
- Medialukutaito, ympärillä oleva kuvapaljous
- Kulttuuri- ja taidehistoriaan sekä nykytaiteeseen tutustuminen
- Sanallistaminen, töistä keskusteleminen, taidesanaston oppiminen
- eri taiteiden välisyys, oppilaat tiedostavat mm. käsityön, arkkitehtuurin, musiikin, tanssin osana taidetta

[Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän kuvataiteen opetussuunnitelmän perusteet](#)

Rakenne ja laajuus

Kuvataiteen opinnot koostuvat varhaisiän kuvataidekasvatuksen opinnoista, yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Varhaisiän kuvataidekasvatuksen laajuus on Mäntsälän kansalaisopistossa yhteensä 40 tuntia, joita ei lasketa mukaan opintojen laskennalliseen tuntimäärään.

Taiteen perusopetus
yleinen oppimäärä

10.1. Varhaisiän kuvataidekasvatus

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen [perusteet](#)

Tavoitteet, sisältö ja laajuus

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen opetus tukee lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on tarjota lapselle myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä visuaalisten taiteiden parissa sekä luoda pohjaa myöhemmille opinnoille. Lapsi harjoittelee ilmaisemaan itseään visuaalisin keinoin ja havainnoimaan ympäristöään. Oppilas harjoittelee toisten huomioon ottamista ja työhön keskittymistä sekä omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista. Varhaisiän työskentelyssä korostuu toiminnallisuus ja moniaistisuus. Työskentelyssä pyritään kehittämään oppilasta kokonaisvaltaisesti huomioon ottaen lapsen ikä ja kehitystaso. Leikillä ja keksimisen ilolla on keskeinen rooli oppimisessa. Varhaisiän opinnoista voi jatkaa joko kuvataiteen tai käsityön perusopintoihin.

Varhaisiän kuvataidekasvatus on suunnattu 5-6 -vuotiaille lapsille. Kurssi kokoontuu 12 kertaa (à 75 min.) syyslukukaudella ja 12 kertaa (à 75 min.) kevätlukukaudella.

10.2. Kuvataiteen yhteiset opinnot

Kuvataiteen yhteiset opinnot on suunnattu 6-13 -vuotiaille oppilaille. Kuvataiteen yhteisiin opintoihin voi siirtyä 6 -vuotiaana, jos on suorittanut edeltävät varhaisiän kuvataidekasvatuksen opintoja, muuten opinnot alkavat pääsääntöisesti kouluiässä.

Tavoitteet

Kuvataiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentumista.

Taidesuhte

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilaan taidekäsitteiden ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun kautta

- kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla
- innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteiden välisiin työskentelytapoihin sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta
- ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmasta
- kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintojaan ja keskustelemaan niistä
- innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- rohkaista oppilasta tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja
- ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen
- kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin.

Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

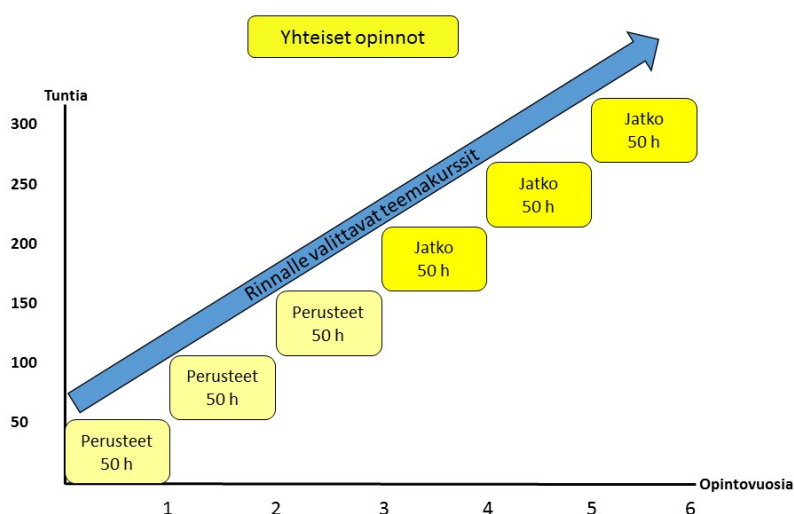
Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön

esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Perusteiden keskeiset sisällöt *kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot, omat kuvat, taiteen maailmat ja visuaalinen ympäristö* sisältyvät kaikki joltakin osalta joka vuoteen.

Laajuus

Yhteiset opinnot kestävät 6 vuotta. Vuodessa oppilas saa opetusta 50 h, josta lähiopetusta 48 oppituntia ja kotitehtäviä kahden (2) oppitunnin verran. Syyslukukaudella on 12 kertaa 2 oppituntia ja kevätlukukaudella on 12 kertaa 2 oppituntia. Oppitunnin pituus on 45 min.

10.2.1. Kuvataiteen perusteet: Minun ympäristöni

Sisällöt

- Visuaalinen havaitseminen
- Oma elämänpiiri
- Tutkitaan teoksia/tapahtumia lähiympäristössä
- Tutkitaan luontoa ja rakennettua ympäristöä

10.2.2. Kuvataiteen perusteet: Minä ja ilmaisu

Sisällöt:

- Kokeillaan erilaisia välineitä ja materiaaleja
- Omat kokemukset elämänpiiristä
- Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisia taiteita ja tuodaan se omaan työskentelyyn
- Tutkitaan esineympäristöä oman ilmaisun pohjaksi

10.2.3. Kuvataiteen perusteet: Totta vai tarua

Sisällöt:

- Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista
- Oppilaiden toimintatavoista nousevat sisällöt

- Käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- Tutkitaan erilaisia visuaalisia osakulttuureja

10.2.4. Kuvataiteen jatko: Minä ja kaverit

Sisällöt:

- Kuvan merkityksen sanallistaminen
- Omien teosten suhde muiden teoksiin
- Tutustutaan taiteen kulttuurisidonnaisuuksiin suhteessa taidehistoriaan
- Mediaympäristön merkitys tekemiseen
- Opinnoissa hyödynnetään visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvoa omassa työskentelyssä

10.2.5. Kuvataiteen jatko: Minun kädenjälkeni

Sisällöt

- Harjoitellaan ilmaisuksellisia mahdollisuuksia eri välineillä ja materiaaleilla oman ilmaisun vahvistamiseksi
- Oman ja ryhmän välinen vuorovaikutus
- Oman taiteen suhde eri aikakausien taiteen tekemiseen
- Kädenjälki rakennetussa ympäristössä

10.2.6. Kuvataiteen jatko: Minä maailmassa

Sisällöt

- Tutkitaan oppilaiden havainnoista nousevia merkityksiä
- Harjoitellaan ajattelua ja kuvista keskustelua
- Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin
- Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

10.3. Kuvataiteen teemaopinnot

Tavoitteet

Kuvataiteen teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opintojen tavoitteena on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen sekä tietojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Teemaopintoihin sisältyy vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia opiston muusta kuvataidetarjonnasta. Ne teemakurssit, joita mahdollista valita yhteisten kuvataiteen opintojen rinnalle opiston muusta kurssitarjonnasta ilmoitetaan oppilaille vuosittain erikseen.

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta taidekäsityksen kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustaa oppilasta identiteettinsä pohdintaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- rohkaista oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisun taitojaan.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- vahvistaa oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilasta hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ohjata oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot itsenäisesti ja ryhmässä toimiessaan
- kannustaa oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin.

Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

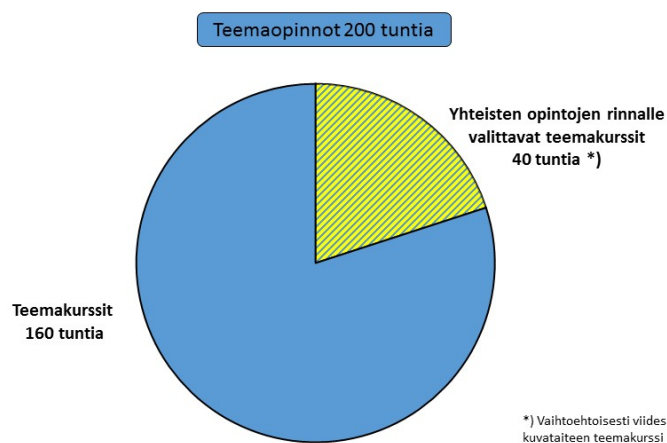
Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Laajuus

Kuvataiteen teemaopinnot ovat laajuudeltaan yhteensä 200 oppituntia. Oppitunnin laskennallinen pituus on 45 min. Oppilaitoksen kuvataiteen teemakurssit ovat kukin yhden lukukauden mittaisia. Kurssi kokoontuu 12 kertaa kolme (3) oppituntia lukukaudessa. Yhteensä yksi kuvataiteen teemakurssi on 40 oppituntia, mikä sisältää neljän (4) oppitunnin verran kotitöitä. Kuvataiteen yhteisten opintojen rinnalle ja kuvataiteen teemakurssien rinnalle ja vaihtoehdoksi voi valita opiston muusta opinto-ohjelmasta kursseja, jotka ilmoitetaan oppilaille erikseen vuosittain.

10.3.1. Minä ja maailma

Sisällöt

- Perinteisten ja uusien ilmaisuvälineiden yhdistäminen omassa taiteellisessa ilmaisussa
- Oman ajattelun sanallistaminen
- Minulle merkityksellisten maailmankuvien sisäistäminen
- Mahdollisuus hyödyntää osallistumista paikalliseen taidetoimintaan
- Nykytaidetta ja sekä taidehistoriaa käsittelemällä paneutua yhteiskunnan merkitykseen taiteessa

10.3.2. Minun taiteeni

Sisällöt

- Oman ilmaisutavan ja välineen valinta sekä sen perustelua
- Oman kokemusmaailman peilaaminen omaan työskentelyyn (teoksen sisältöön)
- Oman tekemisen suhde visuaalisten taiteiden kentässä
- Oman taiteentekemisen avaaminen

10.3.3. Minun taide nykymaailmassa

Sisällöt

- Tutkitaan kuvan kieltä ja merkitysten rakentumista
- Tutkitaan oppilaiden toimintatavoista ja havainnoista nousevia sisältöjä
- Tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin ja pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta
- Tutkitaan erilaisia mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja

10.3.4. Yhteisöllisyys taiteessani

Sisällöt

- pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan
- tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja
- hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa

10.3.5. Taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset

Tavoitteet

- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Keskeiset sisällöt

- Opinnoissa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan.
- Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön

Oppilas tekee havaintoja esityksestä ja/tai näyttelystä ja vastaa ennalta annettuihin kysymyksiin. Vapaavalintaista taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset -kurssia voi täydentää koko opiskeluajan.

Laajuus

Käydystä tapahtumasta, näyttelystä tai esityksestä saa kerrytettyä taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset -kurssia kaksi (2) oppituntia/kerta. Jos näyttely tai esitys on erityisen laaja tai oppilas itse osallistuu taiteilijana muiden järjestämiin näyttelyihin, oppilas ja opettaja sopivat erikseen kerryttävät tunnit.

10.3.6. Vapaavalintaiset kurssit

Vapaavalintaiset kurssit on mahdollista valita yhteisten kuvataiteen opintojen ja teemaopintojen rinnalle tai kuvataiteen teemakurssien vaihtoehdoksi opiston muusta opinto-ohjelmasta; vuosittain ilmoitetut tietyt kurssit

Sovittava opettajan ja vastuupettajan kanssa erikseen osallistumisesta.

Oppilas pitää oppimisestaan oppimisvihkoa (portfoliota) tai muuten osoittaa kuvataiteen teemaopintojen tavoitteiden toteutumisen.

Kurssin opettaja on tietoinen taiteen perusopetuksen oppilaan tavoitteista. Tavoitteet ja sisällöt vastaavat opetussuunnitelman tavoitteita ja sovitaan kurssikohtaisesti.

Laajuus

Vapaavalintaiset kurssit kerryttävät oppilaan teemaopintoja kurssin oppituntien verran.

10.4. Työtavat kuvataiteen opetuksessa

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Työtapojen valinnoissa huomioidaan oppilaiden omat tavoitteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Oppilasta kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluja, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia.

Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Työtavoilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttö sekä pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.

Oppilaat opetetaan tekemään oppimisvihko tai -kansiota heti opintojen alusta alkaen. Oppimisvihkoon oppilas kerää materiaalia oppimistehtävistä, omista luonnoksista, opettelee sanallistamaan omaa tekemistään ja tekemään itsearviointia. Oppilailla on mahdollista korvata useamman kerran poissaoloja valinnaisilla kotona tehtävillä korvaavilla kuvataiteen tehtävillä.

Oppilaitoksessamme teemaopinnot päättyvät itsenäisen työ tekemiseen. Oppilas sopii opettajan kanssa itsenäisen työn tekemisestä, sen laajuudesta, työtavoista ja materiaaleista. Oppilas laatii itsenäisen työn eri vaiheista oppimiskansion, jossa myös arvioi omaa työskentelyään.

Oppilaan töitä on esillä Ilona -kevätnäyttelyssä vuosittain.

10.5. Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kuvataiteen opintojen edistymistä. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Itsearviointissa oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistetaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arvioinnilla ja muulla palautteella kannustetaan oppilasta uuden oppimiseen sekä ohjataan häntä arvostamaan toisten näkemyksiä. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidesuhte*, *Visuaalinen lukutaito* sekä *Osallisuus ja vaikuttaminen*. Oppilalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle vahvistetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen.

Oppilaitoksessamme oppilailla on käytössä koko opintojen aikana oppimisvihkot tai -kansiot, joihin opetellaan sanallistamaan omaa oppimista. Arviointia tapahtuu jatkuvasti tuntien aikana. Opettaja antaa oppilaille tunnustusta sekä kannustavaa että rakentavaa vuorovaikutteista palautetta. Opettaja myös johdattelee oppilaat antamaan kannustavaa ja rakentavaa vertaispalautetta toisilleen.

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

11. Käsityö

Käsityön yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota oppilaalle kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuun ja itsetuntemustaan. Oppilasta tuetaan oman ilmaisun, ongelmanratkaisutaitojen ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöllisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen.

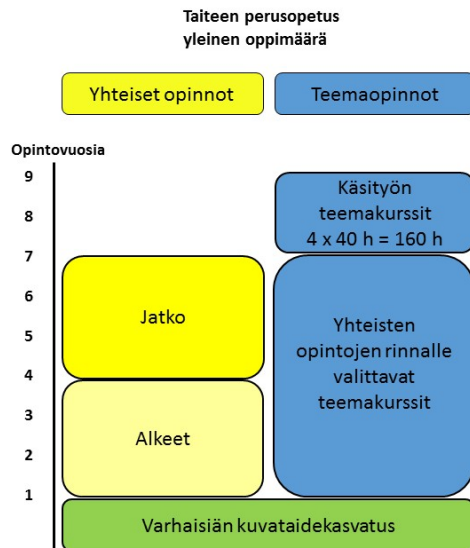
Käsityön perustaitoja Mäntsälän kansalaisopiston taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmassa ovat:

- Ompelu ja vaatetus
- Lankatyöt
- Muotoilu
- Punonnat
- Värjäys ja kuviointi
- Kulttuuri- ja taidehistoriaan sekä nykytaiteeseen tutustuminen
- Sanallistaminen, töistä keskusteleminen, käsityösanaston oppiminen
- eri taiteiden välisyys, oppilaat tiedostavat käsityön ohella mm. kuvataiteen, arkkitehtuurin, musiikin, tanssin osana taidetta

[Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet / käsityö](#)

Rakenne ja laajuus

Käsityön opinnot koostuvat yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Varhaisiän kasvatusta ei järjestetä erikseen käsityössä. Varhaisiän kuvataidekasvatuksen opintojen jälkeen on mahdollista valita käsityön opinnot.

11.1. Käsityön yhteiset opinnot

Käsityön yhteiset opinnot on suunnattu 7-13 -vuotiaille oppilaille.

Tavoitteet

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Käsityön keskeiset tavoitteet ovat *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys*

Keskeiset sisällöt

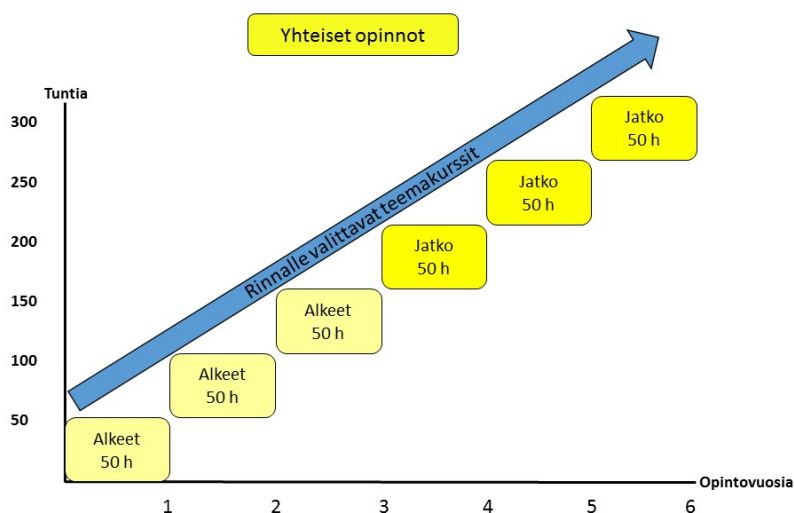
Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Laajuus

Yhteiset opinnot kestävät 6 vuotta. Yhteiset opinnot jakautuvat käsityön alkeet (alle 10 -vuotiaat) ja käsityön jatko (yli 10 -vuotiaat) ryhmiin. Molemmissa ryhmissä opetus kestää pääsääntöisesti kolme vuotta. Vuodessa oppilas saa opetusta 50 h, josta lähiopetusta 48 oppituntia ja kotitehtäviä

kahden (2) oppitunnin verran. Syyslukukaudella on 12 kertaa 2 oppituntia ja kevätlukukaudella on 12 kertaa 2 oppituntia. Oppitunnin pituus on 45 min.

11.1.1. Käsiyön alkeet

Käsiyön alkeet on tarkoitettu 7-10 -vuotiaille ja ne kestävät pääsääntöisesti kolme lukuvuotta.

Opetuksen tavoitteena on

Taidot ja muotoilu

- tukea ja rohkaista oppilasta kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- rohkaista oppilasta materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- ohjata oppilasta ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata oppilasta välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön.

Yhteiskunta ja kulttuuri

- tuoda näkyväksi oppilaiden ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsiyöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- kannustaa oppilasta pohtimaan käsiyötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- kannustaa oppilasta pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta
- innostaa oppilasta kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun.

Keskeiset sisällöt

Keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden ja muotoilun näkökulmista.

Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin ja kokemuksellisuuden näkökulmista. *Rakennettu ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan yhteisöllisyyden ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

11.1.2. Käsiyön jatko

Käsiyön jatkokurssit on tarkoitettu jo jonkin verran käsitöitä harrastaneille 10-13 -vuotiaille oppilaille ja ne kestävät kolme lukuvuotta.

Opetuksen tavoitteena on

Taidot ja muotoilu

- tukea ja rohkaista oppilasta kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- kannustaa oppilasta havainnoimaan arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita
- herättää oppilaa innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- rohkaista oppilasta materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- ohjata oppilasta ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata oppilasta välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön.

Yhteiskunta ja kulttuuri

- innostaa oppilasta aktiiviseksi käsiyökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
- tuoda näkyväksi oppilaiden ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsiyöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- rohkaista oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsiyössä
- auttaa oppilasta näkemään käsiyö elävänä kulttuuriperintönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan käsiyötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- auttaa oppilasta ymmärtämään käsiyöyrittäjyyden traditiota.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- ohjata oppilasta hahmottamaan käsiyötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta
- innostaa oppilasta kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun.

Keskeiset sisällöt

Keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsiyön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta.

Pukeutumista tarkastellaan vaate- ja tekstiiliteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. *Rakennettu ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

11.2. Käsityön teemaopinnot

Tavoitteet

Käsityön teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Teemaopintoihin sisältyy vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia opiston muusta kurssitarjonnasta. Ne teemakurssit, joita mahdollista valita yhteisten kuvataiteen opintojen rinnalle opiston muusta kurssitarjonnasta ilmoitetaan oppilaille vuosittain erikseen.

Opetuksen keskeisiksi tavoitteiksi on määritelty *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys*.

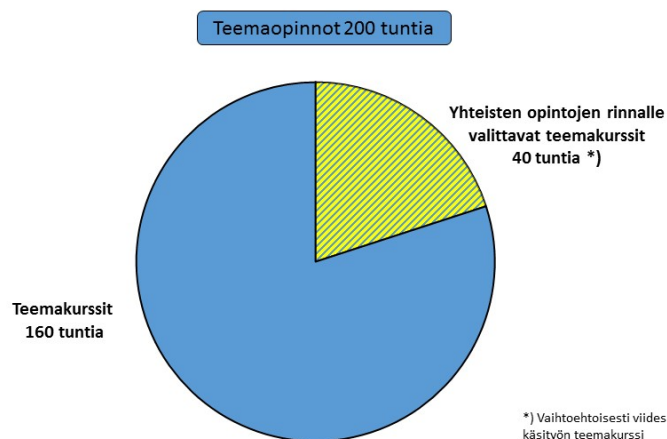
Keskeiset sisällöt

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyden ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Laajuus

Käsityön teemaopinnot ovat laajuudeltaan yhteensä 200 oppituntia. Oppitunnin laskennallinen pituus on 45 min. Oppilaitoksen käsityön teemakurssit ovat kukin yhden lukukauden mittaisia. Kurssi kokoontuu 12 kertaa kolme (3) oppituntia lukukaudessa. Yhteensä yksi käsityön teemakurssi on 40 oppituntia, mikä sisältää neljän (4) oppitunnin verran kotitöitä. Käsityön yhteisten opintojen rinnalle ja käsityön teemakurssien vaihtoehdoksi ja rinnalle voi valita opiston muusta opinto-ohjelmasta kursseja, jotka ilmoitetaan oppilaille erikseen vuosittain.

11.2.1. Käsityö taiteena

Opetuksen tavoitteena on

Taidot ja muotoilu

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla

Yhteiskunta ja kulttuuri

- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestävä kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- rohkaista oppilasta visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi.

Keskeiset sisällöt

Käsityö taiteena teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat *Esine- ja tekstiiliympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta.

Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

11.2.2. Vaatetus

Opetuksen tavoitteena on

Taidot ja muotoilu

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- kehittää oppilaan kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssään.

Yhteiskunta ja kulttuuri

- rohkaista oppilasta syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata oppilasta pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan

Keskeiset sisällöt

Vaatetuksen teemaopintojen keskeiset sisällöt kuuluvat *Pukeutumisen* alueeseen. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opintoissa tarkastellaan laajalaisesti keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista.

11.2.3. Muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

Taidot ja muotoilu

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla

Yhteiskunta ja kulttuuri

- ohjata oppilasta pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa oppilasta osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- rohkaista oppilasta visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi.

Keskeiset sisällöt

Muotoilun teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat *Esine- ja tekstiiliympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta.

Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

11.2.4. Yhteisöllinen käsityö

Opetuksen tavoitteena on

Taidot ja muotoilu

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- kehittää oppilaan kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssään.

Yhteiskunta ja kulttuuri

- kannustaa oppilasta osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestäväen kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa oppilaita yhteisölliseen kekseliäisyyteen

Keskeiset sisällöt

Yhteisöllinen käsityö teemaopinnoissa tuotetaan palveluita yksin ja yhdessä toisille. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina.

Yhteisöllinen käsityö teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat *Palveluympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta.

Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

11.2.5. Taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset

Tavoitteet

- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä

Keskeiset sisällöt

- Opinnoissa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan.
- Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön

Oppilas tekee havaintoja esityksestä ja/tai näyttelystä ja vastaa ennalta annettuihin kysymyksiin. Vapaavalintaista taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset -kurssia voi täydentää koko opiskeluajan.

Laajuus

Käydystä tapahtumasta, näyttelystä tai esityksestä saa kerrytettyä taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset -kurssia kaksi (2) oppituntia/kerta. Jos näyttely tai esitys on erityisen laaja tai oppilas itse osallistuu taiteilijana muiden järjestämiin näyttelyihin, oppilas ja opettaja sopivat erikseen kerryttävät tunnit.

11.2.6. Vapaavalintaiset kurssit

Vapaavalintaiset kurssit on mahdollista valita yhteisten käsityön opintojen ja käsityön teemakurssien rinnalle tai käsityön teemakurssien vaihtoehdoksi opiston muusta opinto-ohjelmasta; vuosittain ilmoitetut tietyt kurssit

Sovittava opettajan ja vastuupettajan kanssa erikseen osallistumisesta.

Oppilas pitää oppimisestaan oppimisvihkoa (portfoliota) tai muuten osoittaa käsityön teemaopintojen tavoitteiden toteutumisen.

Kurssin opettaja on tietoinen taiteen perusopetuksen oppilaan tavoitteista. Tavoitteet ja sisällöt vastaavat opetus suunnitelman tavoitteita ja sovitaan kurssikohtaisesti.

Laajuus

Vapaavalintaiset kurssit kerryttävät oppilaan teemaopintoja kurssin oppituntien verran.

11.3. Työtavat käsityön opetuksessa

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämislle, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

Oppilaat opetetaan tekemään oppimisvihko tai -kansiota heti opintojen alusta alkaen. Oppimisvihkoon oppilas kerää materiaalia ja kuvia oppimistehtävistä, omista luonnoksista, opettelee sanallistamaan omaa tekemistään ja tekemään itsearviointia. Oppilailla on mahdollista korvata useamman kerran poissaoloja valinnaisilla kotona tehtävillä korvaavilla käsityön tehtävillä.

Oppilaitoksessamme teemaopinnot päättyvät itsenäisen työ tekemiseen. Oppilas sopii opettajan kanssa itsenäisen työn tekemisestä, sen laajuudesta, työtavoista ja materiaaleista. Oppilas laatii itsenäisen työn eri vaiheista oppimiskansion, jossa myös arvioi omaa työskentelyään.

Oppilaan töitä on esillä Ilona -kevätnäyttelyssä vuosittain.

11.4. Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko opintojen ajan monipuolisilla menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidot ja muotoilu*, *Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppilas saa jatkuvaa sanallista palautetta

opinnoistaan. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Oppilaitoksessamme oppilailla on käytössä koko opintojen aikana oppimisvihkot tai -kansiot, joihin opetellaan sanallistamaan omaa oppimista. Arviointia tapahtuu jatkuvasti tuntien aikana. Opettaja antaa oppilaille tunnustusta sekä kannustavaa että rakentavaa vuorovaikutteista palautetta. Opettaja myös johdattelee oppilaat antamaan kannustavaa ja rakentavaa vertaispalautetta toisilleen.

Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

12. Tanssi

Mäntsälän kansalaisopiston tavoitteena on tarjota toiminta-alueellaan tasokasta ja tavoitteellista tanssin opetusta alueen lapsille ja nuorille. Pääaineena tanssissa voi opiskella balettia. Tanssissa opetuksen jatkuvuus on tärkeää, siksi baletin teemaopinnot on mahdollista suorittaa vasta yhteisten opintojen jälkeen. Muita tanssissa tarjottavia teemaopintokursseja voi suorittaa yhteisten opintojen rinnalla.

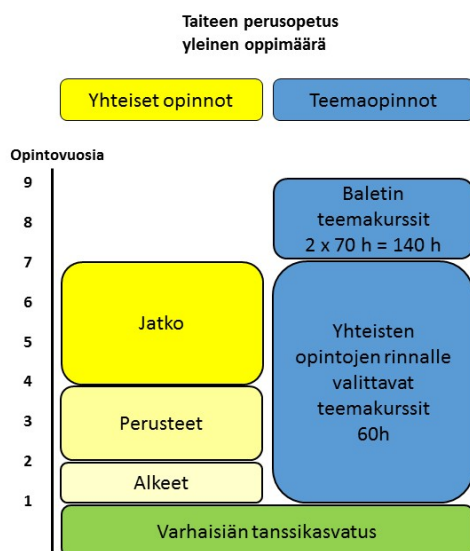
Tanssin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tarkoituksena on tuottaa oppilaalle myönteisiä kokemuksia tanssin parissa, kannustaa tanssin harrastamiseen sekä tukea liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Olennaista on tarjota oppilaalle mahdollisuus tanssin ja liikunnan ilon kokemiseen ja löytämiseen. Opetuksen tavoitteena on tuottaa kokonaisvaltaisia elämyksiä sekä tukea oppilaan kokemusta ja ymmärrystä tanssista fyysisen ja luovan toiminnan kautta. Opintojen aikana syntyvä kokemuksellinen suhde tanssiin luo pohjan tanssin elinikäiselle harrastamiselle.

Tanssin yleisen oppimäärän opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovuutta, taiteellista ilmaisukykyä ja kulttuurista osallisuutta. Oppilas saa tukea tanssissa tarvittavien valmiuksien omaksumisessa omista henkilökohtaisista ja kulttuurisista lähtökohdistaan käsin. Opintojen myötä oppilas oppii kiinnittämään huomiota kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja terveelliseen elämäntapaan. Opetus kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssin ja muun taiteen tapahtumiin ja esityksiin myös kuulijana ja katsojana. Opetus avartaa oppilaan käsitystä tanssin monimuotoisuudesta niin taiteena kuin kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä sekä tukee hänen kasvuaan sivistyneeksi, suvaitsevaksi ja jokaisen erilaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi.

[Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tanssin opetussuunnitelman perusteet.](#)

Rakenne ja laajuus

Tanssin opinnot koostuvat varhaisiän tanssikasvatuksen opinnoista, yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Varhaisiän tanssiekasvatuksen laajuus on Mäntsälän kansalaisopistossa yhteensä 28 tuntia, joita ei lasketa mukaan opintojen laskennalliseen tuntimäärään.

12.1. Varhaisiän tanssikasvatus

Varhaisiän tanssiopintojen tavoitteena on lapsen luovuuden ja kehontuntemuksen kehittäminen. Tavoitteena on kehittää lapsen fyysis-motorisia ominaisuuksia: lihasvoimaa, kestävyyttä, nopeutta ja liikkuvuutta ja lisätä lapsen oman kehon tuntemusta ja kokonaisvaltaista kehonhallintaa. Leikinomainen toiminta edistää lapsen tanssin perustaitoja, ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Opetuksen tehtävänä on herättää tanssin ilo ja tukea itseilmaisun ja itseluottamuksen kehittymistä. Opetuksen kokemuksellisuutta ja elämyksellisyyttä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Lapsille pyritään luomaan turvallinen ja motivoiva oppimisympäristö.

Varhaisiän tanssikasvatus on tarkoitettu 5-6 -vuotiaille lapsille.

Laajuus

Ryhmä kokoontuu 12 kertaa (á 45 min) syyslukukaudella ja 16 kertaa (á 45 min.) kevätlukukaudella. Yhteensä 28 lähiopetustuntia/lukuvuosi. Varhaisiän tanssiopintoja ei lasketa mukaan taiteen perusopetuksen laskennalliseen 500 tuntiin.

12.2. Tanssin yhteiset opinnot

Tanssin yhteiset opinnot on suunnattu 6-13 -vuotiaille oppilaille. Tanssin yhteisiin opintoihin voi siirtyä 6 -vuotiaana, jos on suorittanut edeltävät varhaisiän tanssikasvatuksen opintoja, muuten opinnot alkavat pääsääntöisesti kouluiässä.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on tanssin perustaitojen kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon jokaisen yksilölliset oppimisvahvuudet ja -valmiudet ja lähtökohdat sekä oppilaan kulttuurinen tausta siten, että kaikilla esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan katsomatta on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan.

Tavoitteet

Hyvinvointi ja kehoisuus

Tavoitteena on, että oppilas

- löytää tanssin ilon
- suhtautuu omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti
- tunnistaa ja on valmis ottamaan käyttöön oman kehonsa liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet
- ymmärtää, että jokaisen keho on yksilöllinen.

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- kykenee kuuntelemaan toisia ja havainnoimaan ympäristöään herkästi
- toimii rakentavasti ryhmän jäsenenä
- tuo ryhmätyöskentelyyn oman panoksensa
- arvostaa ja kunnioittaa toisten yksilöllisyyttä ja näkemyksiä.

Taito ja taide

Tavoitteena on, että oppilas

- kehittää fyysis-motorisia taitojaan monipuolisesti
- laajentaa liikkeellistä ja ilmaisullista sanastoaan
- tutustuu balettiin ja sen kulttuuriseen taustaan
- saa kokemuksia esiintymisestä
- saa tilaisuuksia tutustua muihin tanssin muotoihin ja lajeihin ja niiden kulttuuriseen taustaan

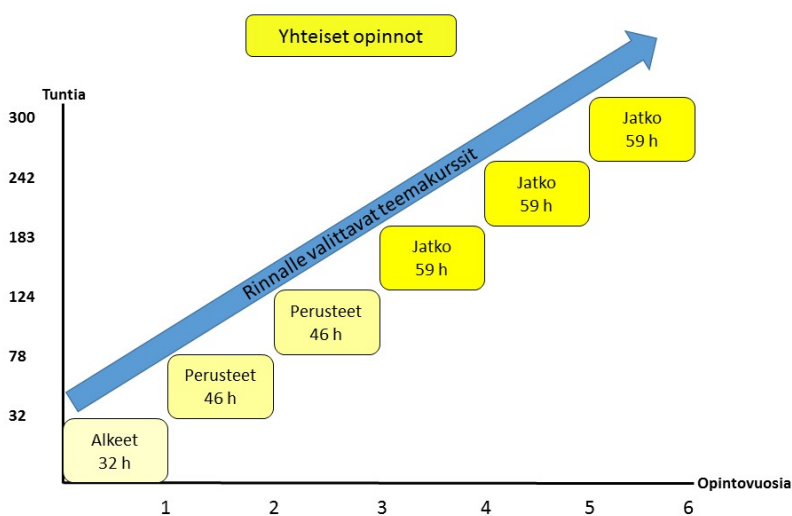
- tutustuu tanssiin taidemuotona muiden taiteiden joukossa.

Keskeiset sisällöt

Tanssin yleisen oppimäärän opintojen keskeisenä sisältönä ovat kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevat harjoitteet, kuten oikeaoppinen lämmittely ja palautuminen sekä kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteet. Opintoihin sisältyy tanssilajien liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisuun ja musiikin tulkintaan liittyviä harjoitteita. Oppilaiden luovan ajattelun ja taiteidenvälisen osaamisen sekä vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen kehittymisen tukeminen ovat olennainen osa kaikkia opintoja. Opintojen aikana oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella esiintymistä ja esiintymistilanteiden suunnittelua.

Laajuus

Tanssin yhteiset opinnot kestävät yhteensä kuusi (6) lukuvuotta. *Baletin alkeet* kestävät yhden (1) lukuvuoden ja ovat 32 oppituntia, josta on 28 oppituntia lähiopetusta (á 45 min.) ja 4 oppituntia itsenäistä työskentelyä. *Baletin perusteet* kestävät kaksi (2) lukuvuotta ja ovat 46 oppituntia/lukuvuosi, josta on 38 oppituntia lähiopetusta (á 60min.) ja 8 oppituntia itsenäistä työskentelyä. *Baletin jatkokurssit* kestävät yhteensä kolme (3) lukuvuotta ja ovat 59 oppituntia/lukuvuosi, josta on 47 oppituntia lähiopetusta (á 75 min.) ja 12 oppituntia itsenäistä työskentelyä. Itsenäinen työskentely tanssissa tarkoittaa opettajan ohjeiden mukaan kotona tehtäviä harjoituksia tai omien pienten esitysten valmistelua. Ryhmät kokoontuvat 12 kertaa syyslukukaudella ja 16 kertaa kevätlukukaudella.

12.2.1. Baletin alkeet

Baletin alkeet kestävät yhden (1) lukuvuoden ja ovat 32 oppituntia, josta on 28 oppituntia lähiopetusta (á 45 min.) ja 4 oppituntia itsenäistä työskentelyä. Itsenäinen työskentely tanssissa tarkoittaa opettajan ohjeiden mukaan kotona tehtäviä harjoituksia tai omien pienten esitysten valmistelua. Ryhmä kokoontuu 12 kertaa syyslukukaudella ja 16 kertaa kevätlukukaudella.

12.2.2. Baletin perusteet

Baletin perusteet kestävät kaksi (2) lukuvuotta ja ovat 46 oppituntia/lukuvuosi, josta on 38 oppituntia lähiopetusta (á 60min.) ja 8 oppituntia itsenäistä työskentelyä. Itsenäinen

työskentely tanssissa tarkoittaa opettajan ohjeiden mukaan kotona tehtäviä harjoituksia tai omien pienten esitysten valmistelua. Ryhmät kokoontuvat 12 kertaa syyslukukaudella ja 16 kertaa kevätlukukaudella.

12.2.3. Baletin jatko

Baletin jatkokurssit kestävät yhteensä kolme (3) lukuvuotta ja ovat 59 oppituntia/lukuvuosi, josta on 47 oppituntia lähiopetusta (á 75 min.) ja 12 oppituntia itsenäistä työskentelyä. Itsenäinen työskentely tanssissa tarkoittaa opettajan ohjeiden mukaan kotona tehtäviä harjoituksia tai omien pienten esitysten valmistelua. Ryhmät kokoontuvat 12 kertaa syyslukukaudella ja 16 kertaa kevätlukukaudella.

12.3. Tanssin teemaopinnot

Tanssin teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen ja valmiuksien laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä alueen väestöllinen ja kulttuurinen kehitys. Tavoitteena on avata ja monipuolistaa tanssin taiteen perusopetuksen sisältöjä siten, että kaikilla esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan katsomatta on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan. Teemaopintoihin sisältyy vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia opiston muusta tanssin ja hyvinvoinnin kurssitarjonnasta mm. kehonhuoltoon liittyviä kursseja. Ne teemakurssit, joita on mahdollista valita yhteisten tanssin opintojen rinnalle opiston muusta opiston kurssitarjonnasta, ilmoitetaan oppilaille vuosittain erikseen.

Tavoitteet

Hyvinvointi ja kehoisuus

Tavoitteena on, että oppilas

- haastaa ja kehittää kehoaan eri tavoin
- oppii tunnistamaan tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välisen yhteyden
- oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan.

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- harjaantuu tanssimaan sekä yksin että ryhmässä
- osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän toimintaan
- oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- saa tilaisuuksia tutustua itselleen uusiin tanssin lajeihin ja tanssikulttuureihin
- osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista.

Taito ja taide

Tavoitteena on, että oppilas

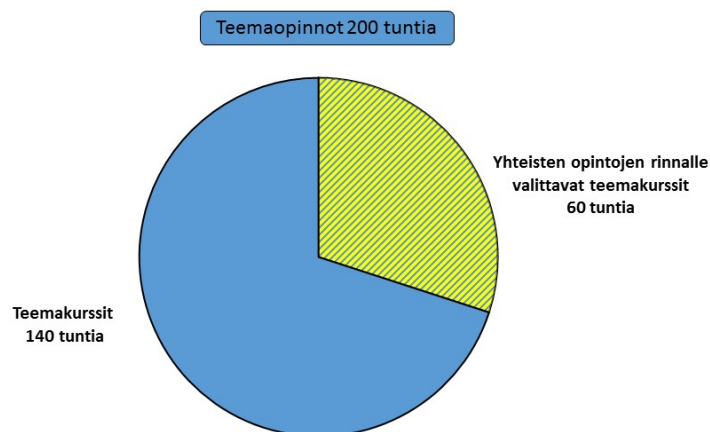
- laajentaa fyysis-motorisia taitojaan
- saa kokemuksia esiintymisistä erilaisissa tilanteissa ja avartaa omaa kehoallista, liikkeellistä ja taiteellista ilmaisuaan
- saa monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita.

Keskeiset sisällöt

Tanssin yleisen oppimäärän opintojen keskeisenä sisältönä ovat kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevat harjoitteet, kuten oikeaoppinen lämmittely ja palautuminen sekä kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteet. Opintoihin sisältyy tanssilajien liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisuun ja musiikin tulkintaan liittyviä harjoitteita. Oppilaiden luovan, taiteellisen ja taiteidenvälisen ajattelun sekä vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen kehittymisen tukeminen ovat olennainen osa kaikkia opintoja. Opintoihin sisältyy myös tanssin perustietoutta. Opintojen aikana oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella esiintymistä ja esiintymistilanteiden suunnittelua.

Laajuus

Tanssin teemaopinnot ovat laajuudeltaan yhteensä 200 oppituntia. Oppitunnin laskennallinen pituus on 45 min. Baletin teemakurssit on mahdollista suorittaa vasta yhteisten opintojen jälkeen ja ne kestävät pääsääntöisesti kaksi (2) lukuvuotta. Baletin teemakurssien laajuus on lukuvuodessa yhteensä 70 oppituntia, josta lähiopetusta on 56 oppituntia (à 90min.) ja itsenäistä työskentelyä 14 oppituntia. Yhteisten opintojen ja baletin teemakurssien rinnalla on mahdollista suorittaa vapaavalintaisia teemakursseja.

12.3.1. Baletin teemakurssit

Baletin teemakurssit voi aloittaa suoritettuaan baletin yhteiset opinnot. Baletin teemakurssit kestävät yhteensä kaksi (2) lukuvuotta. Ryhmät kokoontuvat 12 kertaa (à 90 min.) syyslukukaudella ja 16 kertaa (à 90 min.) kevätlukukaudella. Yhteensä on 56 lähiopetustuntia ja 14 kotityötuntia lukuvuodessa. Baletin teemakursseilla voi jatkaa kolmannen lukuvuoden, jos ei ole suorittanut muita vapaavalintaisia teemakursseja.

Oppilaat syventävät jo opittuja taitoja ja keskittyvät tanssitekniikkaan. Tutustutaan baletin eri tanssityyleihin.

12.3.2. Taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset

Tavoitteet

- oppilas osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista
- oppilas saa monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita

Keskeiset sisällöt

- tukee oppilaiden luovaa, taiteellista ja taiteidenvälistä ajattelua

Oppilas tekee havainnot esityksestä ja/tai näyttelystä ja vastaa ennalta annettuihin kysymyksiin. Vapaavalintaista taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset -kurssia voi täydentää koko opiskeluajan.

Laajuus

Käydystä tapahtumasta, näyttelystä tai esityksestä saa kerrytettyä taiteen tapahtumat, näyttelyt ja esitykset -kurssia kaksi (2) oppituntia/kerta. Jos näyttely tai esitys on erityisen laaja tai oppilas itse osallistuu taiteilijana muiden järjestämiin näyttelyihin, oppilas ja opettaja sopivat erikseen kerryttävät tunnit.

12.3.3. Vapaavalintaiset kurssit

Vapaavalintaiset kurssit on mahdollista valita yhteisten tanssin opintojen ja teemakurssien rinnalle opiston muusta opinto-ohjelmasta; vuosittain ilmoitetut tietyt kurssit

Sovittava opettajan ja vastuuolettajan kanssa erikseen osallistumisesta.

Kurssin opettaja on tietoinen taiteen perusopetuksen oppilaan tavoitteista. Tavoitteet ja sisällöt vastaavat opetus suunnitelman tavoitteita ja sovitaan kurssikohtaisesti.

Laajuus

Vapaavalintaiset kurssit kerryttävät oppilaan teemaopintoja kurssin oppituntien verran.

12.4. Työtavat tanssin opetuksessa

Tanssin yleisen oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa hyödynnetään erilaisia ryhmä- ja yksilöopetuksen muotoja. Oppilaille luodaan tilaisuuksia vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen oppimiseen ja tilanteen mukaan myös yksilölliseen ja omatoimiseen työskentelyyn. Ryhmäopetus tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen ilmaisuun, kokemukselliseen oppimiseen ja osaamisen monipuoliseen osoittamiseen. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen toteutuksessa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Opetustilojen ja välineiden tulee olla asianmukaiset. Tarvitaan sali, jossa on peilit ja tangot. Oppitunneilla tehdään harjoitteita tangossa ja keskilattialla.

Baletin yhteisissä opinnoissa ryhmäkoko on enintään 15 ja vähintään 10 oppilasta. Teemaopinnoissa ryhmäkoko voi olla enimmillään 25 oppilasta.

Opintoihin sisältyy itsenäistä työskentelyä, mikä tanssissa tarkoittavat opettajan ohjeiden mukaan kotona tehtäviä harjoituksia tai omien pienten esitysten valmistelua. Oppilaille on mahdollista korvata useamman kerran poissaoloja seuraamalla muuta ainealan opetusta.

Kevätlukukauden päätteeksi järjestetään Balettinäytös.

12.5. Oppimisen arviointi tanssin opetuksessa

Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista tanssillista kehittymistä ja rohkaista häntä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen tanssiharrastukseen. Arviointi on vuorovaikutteista, kannustavaa ja oppimista edistävää. Opettajan antaman palautteen ja oppilaan itsearvioinnin lisäksi hyödynnetään myös ryhmän antamaa palautetta. Arviointi kohdistuu oppilaan toimintaan, ei hänen ominaisuuksiinsa, ja oppilaan tulee saada koko opiskelunsa ajan rakentavaa palautetta erilaisissa opiskelutilanteissa.

Tanssin yleisen oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- hyvinvointi ja kehollisuus
- vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
- taito ja taide.

Opettaja antaa arviointia ryhmässä ja yksilöpalautetta suullisesti oppituntien aikana. Hän antaa myös kehollista palautetta kineettisen empatian avulla, esim. auttaa käsin asennon korjaamisessa. Edistyneet oppilaat osallistuvat vertaisarviointiin. Palautetta saadaan myös balettinäytöksen yhteydessä.